

REVIEW ARTICLE / DERLEME YAZISI

A Review on the Impact of Social Media Use on the Development of Social Bonds and Access to Information in Elderly Individuals

Yaşlı Bireylerde Sosyal Medya Kullanımının Sosyal Bağların Geliştirilmesine ve Bilgi Erişimine Etkisinin İncelenmesine Yönelik Bir Derleme

Atakan Taşkiran¹

Abstract:

This review aims to investigate the impact of older adults' use of social media on the development of social ties and access to information. With the increasing use of technological tools today, it is becoming increasingly important for older adults to be involved in social media platforms. Increasing older adults' use of social media has the potential to reduce social isolation and loneliness by enabling them to establish closer relationships with their social circles. According to the findings of various studies in the literature, social media use increases the frequency of older adults' communication with family members and friends, which contributes to strengthening family ties and the formation of emotional support networks. In addition, social media platforms can help older adults access up-to-date information quickly and easily, reducing barriers to accessing information. The dissemination of programs to develop older adults' digital skills can contribute to the increase in quality of life by supporting the effective use of these platforms. These findings reveal that older adults should be encouraged to use social media, digital literacy training should be disseminated, and technological infrastructure should be strengthened.

Keywords: Elderly individuals, Social media, Development of social ties, Information access

¹PhD. Student, Cyprus Health and Social Sciences University, Faculty of Social and Humanities Sciences, Department of Psychology, TRNC, Cyprus, Morphou, Orcid Id: 0009-0002-8939-0692

Address of Correspondence/Yazışma Adresi: Atakan Taşkiran, University of Cyprus Health and Social Sciences, Faculty of Social and Humanities Sciences, Department of Psychology, TRNC, Morphou, E-mail: atakan.taskiran@yandex.com.

Date of Received/Geliş Tarihi: 11.03.2025, **Date of Revision/Düzeltilme Tarihi:** 08.04.2025, **Date of Acceptance/Kabul Tarihi:** 08.04.2025, **Date of Online Publication/Çevrimiçi Yayın Tarihi:** 28.04.2025

Citing/Referans Gösterimi: Taşkiran, A. (2025). A Review on the Impact of Social Media Use on the Development of Social Bonds and Access to Information in Elderly Individuals. *European Archives of Social Sciences*, 2(1), 36-40

© 2024 The Author(s). Published by Cyprus Mental Health Institute / European Archives of Social Sciences (www.eassjournal.com). This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 license which permits use, sharing, adaptation, distribution and reproduction in any medium or format, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Öz:

Bu derleme çalışması, yaşlı bireylerin sosyal medya kullanımı ile sosyal bağların gelişimi ve bilgi erişimine olan etkisini araştırmayı amaçlamaktadır. Günümüzde teknolojik araçların artan kullanımıyla birlikte yaşlı yetişkinlerin sosyal medya platformlarına dahil olmaları giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Yaşlı bireylerin sosyal medya kullanımlarının artırılması, onların sosyal çevreleriyle daha sıkı ilişkiler kurmalarını sağlayarak sosyal izolasyonu ve yalnızlık duygusunu azaltma potansiyeli taşımaktadır. Literatürdeki çeşitli araştırmaların bulgularına göre, sosyal medya kullanımı yaşlı yetişkinlerin aile üyeleri ve arkadaşlarıyla iletişim sıklığını artırmakta, bu da aile bağlarını güçlendirmeye ve duygusal destek ağlarının oluşmasına katkıda bulunmaktadır. Ayrıca sosyal medya platformları, yaşlı bireylerin güncel bilgiye hızlı ve kolay bir şekilde erişmelerine yardımcı olarak, bilgiye erişimde yaşanan engelleri azaltabilmektedir. Yaşlıların dijital becerilerinin geliştirilmesine yönelik programların yaygınlaştırılması, bu platformların etkili kullanımını destekleyerek yaşam kalitesinin yükselmesine katkıda bulunabilir. Bu bulgular, yaşlı yetişkinlerin sosyal medya kullanımına teşvik edilmesi, dijital okuryazarlık eğitimlerinin yaygınlaştırılması ve teknolojik altyapının güçlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı bireyler, Sosyal medya, Sosyal bağların geliştirilmesi, Bilgi erişimi.

Giriş

Günümüz dünyasında, dijital teknolojiler hızlı bir şekilde insan hayatının her alanına uyarlanmış ve entegre edilmiştir. Sosyal medya kavramı son yıllarda popülerlik kazanmış, internet kullanımlarının iletişim ve bilgi erişimleri yanında etkileşim kavramını da arttırmıştır. Bireylerin kendi haberlerini oluşturup sosyal medya platformları aracılığıyla paylaşımlarına olanak sağlayarak farklı topluluklar içerisinde bilgi alışverişini olağan kılmıştır (Gündüz ve Pembecioğlu, 2013; Tuten, 2008). Yeni bir kitle iletişim aracı olarak kullanılan sosyal medya, bireylerin bağlantı kurma süreçlerini kolaylaştırmış ve arkadaşlık kurma, kurulan arkadaşlıkları sürdürme konularında olumlu bir etki yaratmıştır (Onat ve Alikılıç, 2008). Etkileşimin yanı sıra, bilgiye erişme ve bilginin yayılmasında da iletişim alanında büyük yenilik ve hızlilik oluşturmıştır (Gündüz ve Pembecioğlu, 2013). Bireylerin fikirlerini ifade etmelerine ve bu fikirlerin geniş bir kitleye yayılabilmesine, geniş bir yelpazedeki konular ve diyaloglara katılım oluşturulmasına ve yeni kavramların ortaya çıkmasına da yardımcı olmaktadır (Bat vd., 2010).

Yaşlı bireylerin teknolojiyi sosyal medya bağlamında kullanmalarının yanında dijital sağlık hizmetlerinin 21. Yüzyılda teknolojinin içerisine hızlı entegrasyonu, yaşlı bireylerin sağlık alanında da bilgiye hızlı erişimlerine, tıbbi yardım ve yaşamsal belirtilerin takip edilmesinin önünü açmakta ve kolaylaştırmaktadır (Kılıç, 2017). Özellikle dijital sağlık bilgi sistemlerinin kullanımı, sağlık verilerinin toplanması, giyilebilir teknolojilerin entegrasyonu ve çevrimiçi sağlık bilgilerine erişilebilirlik bu dönüşümde temel faktörler olarak ortaya çıkmaktadır. Bu gelişmeler yaşlı bireylerin sağlık okuryazarlığını artırmakla kalmayıp aynı zamanda sağlık hizmetlerine erişimlerini de genişleterek genel sağlık durumlarında belirgin bir iyileşmeye yol açmaktadır (Erdoğan ve Hocaoglu, 2020).

Bu nedenle, yaşlı bireylerde sosyal medya kullanımının sosyal bağların geliştirilmesine ve bilgi erişimine olan etkisi önemli bir araştırma konusu haline gelmektedir. Bu çalışma, yaşlı bireylerde sosyal medya kullanımının sosyal bağların geliştirilmesine ve bilgi erişimine olan etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem

Yapılan bu çalışmada, yaşlı bireylerde sosyal medya kullanımının sosyal bağların geliştirilmesi ve bilgiye

erişim üzerindeki etkilerini değerlendirmek için, mevcut literatürün sistematik bir şekilde taranması ve analiz edilmesi üzerine kurulmuştur.

Literatür taramasında kullanılan anahtar kelimeler yaşlı bireylerde sosyal medya, yaşlı bireylerde sosyal bağlar, yaşlı bireyler ve e-sağlık, yaşlı bireylerde sosyal medya kullanımı ve bilgi erişimi kelimeleri kullanılmıştır. Pubmed, Google Akademik, Tr Dizin, Dergi Park, Web of Science ve Scopus veri tabanları üzerinden ilgili araştırmalar gerçekleştirilmiştir. 2000-2024 yılları arasında yayınlanmış makaleler dikkate alınmıştır.

Dahil etme kriterleri, yaşlı bireylerin sosyal medya kullanımını, bilgiye erişimlerini veya sosyal bağların güçlendirilmesini inceleyen çalışmalardır. Hariç tutulan çalışmalar ise sosyal medya kullanımının genç yaş gruplarına odaklanan çalışmalar dikkate alınmamıştır.

Yaşlı Bireyler

Yaşlanma bireylerin anatomik ve fizyolojik işlevlerinde meydana gelen değişimlerden oluşmakta ve biyolojik bir hadise olarak görülmektedir. Bireylerin doğumlarından ölümlerine kadar yer alan bu değişimler tüm vücut fonksiyonlarının kademeli olarak bozulmasına yol açan bir süreç ve evrensel bir olgu olarak bilinmektedir (Karakuş, 2015). Kaçınılması mümkün olmayan yaşlılık, bireylerin beslenme, çevre koşulları kültürel farklılıklar gibi çeşitli faktörlere bağlı olarak sorunlu ya da sorunsuz kalıtsal özelliklerin ortaya çıkmasıyla ilişkilidir (Duran, 2004). İçinde bulunduğumuz çağa bağlı olarak yaşlılık toplumlar arasında farklılıklar gösterebilmektedir. Yaşlılık sadece biyolojik bir süreç değil, aynı zamanda zihinsel ve ruhsal gerileme, sosyo-kültürel değerler ve sosyal etkileşimler gibi faktörlerden etkilenen sosyal ve kültürel bir yapıdır (Karakuş, 2015).

Sosyal Medya

Web 2.0'ın sağladığı fırsatlardan yola çıkılarak yapılan sosyal medya tanımı, genel olarak dijital haber, resim, video, metin ve içeriklerin tek tek veya birlikte diğer kullanıcılarla paylaşılmasını kolaylaştıran web sitelerini veya uygulamaları ifade etmektedir (Gedik, 2020). Sosyal medyanın yeni bir kitle iletişim aracı olarak kullanılması birçok avantajı da beraberinde getirmiştir. Bu avantajlardan biri de yeni tanışmaların kolaylaşması ve yeni dostlukların kurulması, sosyal medyanın rolünü bambaşka bir boyuta taşımaktadır. Aslında çevrimiçi sosyal medyanın yalnızca sosyal yaşamın sınırlarını

daraltmakla kalmayıp aynı zamanda etkileşimi ve paylaşımı artırması nedeniyle bireylerin daha sosyal varlıklar olarak gelişmesine de katkıda bulunduğu ileri sürülebilmektedir (Bulut, 2012).

Son yıllarda popülerlik kazanan sosyal medya, etkileşim ve iletişim kurmak amacıyla kullanılmaktadır. Sosyal medya kullanıcıları kendi haberlerini oluşturup paylaşabilmektedir. Sosyal medya kullanıcılar ve toplumlar arasında çevrimiçi bilgi alışverişi olarak tanımlanmakta, ancak günümüzde yaygın olarak kullanılan Sosyal ağlar, wikiler, bloglar, sanal dünyalar, video paylaşımı ve forum terimleri olarak tanınım içerisinde yer almaktadır (Bulut, 2012). Günümüzde sosyal medya 'Alternatif medya' veya medya sahipliği olarak değerlendirilmekte, küreselleşmeye karşı kendini ifade etmek için popüler bir medya kaynağı veya aracı haline gelmektedir (Gündüz ve Pembecioğlu, 2013).

Yaşlı Bireylerde Sosyal Medya Kullanımı

Medya kullanımı yaşlı nüfusun boş zaman etkinliklerinin önemli bir unsuru haline gelmiştir. Medyanın çeşitli eğlence arayışları üzerindeki etkili rolü, medyanın getirdiği kültürel çıkarımlar, yaygın çekiciliği giderek artan bir ilgi odağı haline gelmesine olanak sağlamıştır. Yaşlı yetişkinlerin medya kullanımlarında, medyayı izleme konusundaki becerilerinin yaşlansa bile bozulmadan devam etmesi dikkat çekici olmaktadır. (Pecchioni ve diğerleri, 2005). Yaşlıların diğer yaş gruplarına göre televizyon izleme eğiliminin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır (Becerikli, 2013). Yaşlılar arasında televizyon izleme alışkanlığı günlük rutinlerinde yaygın olarak gözlemlenmektedir. Günümüzde televizyon izleyicilerinin önemli bir kısmını yaşlı bireylerin oluşturmasının nedenlerinden biri de sahip oldukları boş zamanlarının daha çok olmasıyla ilişkilendirilmiştir. Yaşlı nüfus, boş zamanlarının önemli bir kısmını televizyon izlemeye ayırmakta ve bu da onları televizyon izleyicileri arasında en öne çıkan demografik grup haline getirmektedir (Signorielli, 2004).

Yaşlıların gazetelerle ilişkisi incelendiğinde gazete okumanın bu yaş grubunda yaygın bir alışkanlık olduğu ortaya çıkmaktadır. Yaşlıların gazete içerik tercihlerine bakıldığında eğlenceli içerik yerine bilgi edinmeyi ön planda tutan içerikleri tercih edildiği gözlemlenmiştir (Nussbaum ve diğerleri, 2000). Medya tüketicilerinin radyo tüketim sıklığına bakıldığında, son dönemde radyo dinleme alışkanlıklarında azalma olduğu görülmektedir. Radyo Televizyon Üst Kurulu'nun (2014) gerçekleştirdiği Radyo Dinleme Eğilimleri Araştırması'nda katılımcıların %61'inin radyoya olan ilgilerinde azalma görüldüğü rapor edilmiştir, ancak bu ilgi azalmasının nedenlerinden birisi radyoya olan ilginin azalmasıyla değil medya ve sosyal medya araçlarına olan ilginin artmasıyla da ilişkilendirilmektedir.

Tekedere ve Arpacı'ya (2016) göre yaşlı bireylerin sosyal medya kullanımlarındaki temel motivasyonları erişim, eğlence ve dinlenme olarak sınıflandırılmaktadır. Yapılan bu çalışmada yaşlı bireylerin sosyal medyayı daha çok iletişim, paylaşım ve eğlence amaçlı kullandıkları bulunmuştur. Benzer şekilde Şentürk (2017) yaşlıların sosyal medya aracılığıyla gruplara katılabildiğini, fiziksel kısıtlamalara bakılmaksızın arkadaşlarıyla etkileşime girebildiğini, eski tanıdıklarıyla bağlantıda kalabildiğini vurgulamaktadır. Toplumsal gelişmelere kayıtsız kalmadıklarını, sosyal medyayı sosyalleşmek, modern zamanların sosyalleşme gelişmelerine uyum sağlamak,

haber ve bilgiye ulaşmak için bir araç olarak kullandıklarını vurgulamaktadır.

Yaşlılarda Dijital Bilgi Erişimi

Dijital teknolojilerin ortaya çıkışı, iletişim ve bilgi erişiminde yeni bir çağ başlatmıştır. Her yaş grubu için dijitalleşmeyi benimsemenin ve dijital becerileri geliştirmenin giderek daha gerekli bir hale gelmiştir. Özellikle yaşlı bireyler, hayatlarının orta veya sonraki aşamalarında da olsa, hayatın çeşitli yönlerinde dijital teknolojilere aşina olmak ve kullanmak zorunda kalmışlardır. Yaşlı bireylerin dijital yeterlilikleri genç nesillere göre oldukça düşüktür. Bu durum, duysal ve bilişsel yeteneklerde yaşa bağlı düşüş, teknoloji kullanımında yetersizlik duygusu, motivasyon eksikliği, psikososyal engeller ve küçük ekranların, karmaşık arayüzlerin ve yetersiz iletişimin yarattığı zorluklar gibi çeşitli faktörlere bağlanabilmektedir. (Kırca, Kutlutürkan ve Sözeri Öztürk, 2021). Yaşlı yetişkinler dijital süreçlere uyum sağlama ve gerekli becerileri edinme konusunda daha fazla zorlukla karşı karşıya kalmaktadır ve ek desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Bununla birlikte yapılan bir çalışmada sosyal medya ve internet kullanımının yaşlıların bağımsızlık duygusu hissetmeleri, kişisel gelişimlerine katkıda bulunmaları ve özellikle fiziksel erişimin olmadığı durumlarda başkalarıyla temas kurmalarını kolaylaştırmaları için yaşam amaçlarını belirlemede olumlu sonuçlar verdiği ifade edilmiştir (Kalınkara ve ark, 2016).

Dijital sağlık hizmetlerinin ortaya çıkışı, yaşlı nüfusa yönelik sağlık hizmetleri ve bilgi erişiminde büyük kolaylıklar sağlamış, yaşlıların ev konforlarından ayrılmadan, tıbbi yardım almalarına ve yaşamsal belirtilerinin sürekli izlenmesine olanak sağlamıştır (Kılıç, 2017). Dijital teknolojinin sağlık alanında kullanılması açısından, sağlık bilgi sistemlerinin kullanımı, temel sağlık verilerinin toplanması için giyilebilir teknolojilerin benimsenmesi ve sağlıkla ilgili bilgilerin çevrimiçi aramalar yoluyla keşfedilmesi gibi çeşitli yönler ön plana çıkmaktadır. (Kılıç, 2017). Dünya Sağlık Örgütü (2021) tarafından tanımlandığı şekliyle sağlık bilgi sistemi, sağlık hizmetlerinin gelişmiş yönetimi ve bunların etkinliğinin ve verimliliğinin artırılması için gerekli olan verilerin toplanmasını, analiz edilmesini, dağıtılmasını ve kullanılmasını birleştiren kapsamlı bir sistemdir. Ülkemizde öne çıkan ve yaygın olarak kullanılan iki sağlık bilgi sistemi e-Nabız ve Merkezi Hekim Randevu Sistemidir (MHRS).

Yaşlı bireyler arasında dijital teknoloji kullanımının artmasıyla birlikte, internete erişimde de önemli bir artış yaşanmıştır. Sağlık bilgilerine internet üzerinden ulaşmak geleneksel hale gelmiştir (Erdoğan ve Hocaoglu, 2020). Erişim kolaylığı, hızlı sonuçlar ve herhangi bir formaliteye gerek olmaması, yaşlı bireyleri çevrimiçi bilgi aramaya yönelten faktörler arasındadır. Bu faktörlerin yanı sıra sağlıkla ilgili bilgilere internet aracılığıyla ulaşmanın tamamen ücretsiz olmasa da uygun maliyetli olması dijital bilgi erişiminin daha çok kullanılmasına olanak sağlamaktadır. (Erdoğan ve Hocaoglu, 2020).

Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırmasının bulgularına göre, 65-74 yaş grubu arasındaki bireylerin internet kullanım oranı 2015 yılında yüzde 5,6 olarak bulunmuştur. Ancak bu rakam önemli bir artış göstererek 2020 yılında yüzde 27,1'e ulaşmıştır (TÜİK, 2021). TÜİK verilerine göre 2021 yılında hanelerin yüzde 92'sinin evinde internet erişimi olduğu, 16-74 yaş arası bireylerde

internet kullanım oranının ise yüzde 82,6 olduğu görülmektedir. Son üç ay içerisinde internet kullanan kişilere interneti kullanma nedenleri sorulduğunda %69,6'sı interneti yardım alma, hastalıklar, beslenme biçimleri, tedavi yolları gibi sağlıkla ilgili bilgileri araştırmak amacıyla kullandığını ifade etmiştir (TÜİK, 2021).

Kozak ve Çevik Akyıl (2021) tarafından yapılan çalışmada 65 yaş ve üzeri bireylerde sağlık okuryazarlığı düzeyinin yetersiz olduğu ortaya konmuştur. Bu sağlık okuryazarlığı eksikliği, koruyucu sağlık hizmetleri konusunda bilinç eksikliği, tedaviye uyumsuzluk, sağlık hizmetlerine erişimde zorluklar, sağlık harcamalarının artması gibi çeşitli sorunlara yol açmaktadır. (İlgaz ve Gözüm, 2016).

Türkiyede yapılan bir çalışmada , 65-74 yaş arası sosyal medya kullanıcılarının en çok siyaset içerikli hesapları takip ettiği, 74 yaş ve üzeri katılımcıların ise takip etmiş olduğu hesapların sağlık üzerine olduğu bulunmuştur. Yapılan bu çalışmaya göre yaş aralığı arttıkça sağlık ile ilgili hesapları takip etme oranının arttığı gözlemlenmiştir. Bu durum yaşlılık ile gelen sağlık sorunlarının artışıyla bilgi erişimine olan ihtiyacın artmasıyla yorumlanabilmektedir (Sinav, 2020). Bu artış yapılan başka çalışmada ise şu şekilde yorumlanmıştır, yaşlı bireylerin yaşamış olduğu sorunları çevrimiçi dünyada başka kişilerle paylaşması ve bunun sonucunda kendisini daha iyi hissetmesiyle ilişkilendirilmiştir (Uysal, 2020). Yaşlı bireylerin dijital dünyada sosyal medya kullanıcıları olarak yer almaları, yaşlı bireylerin hem fiziksel hem de ruhsal sağlıkları üzerinde olumlu etkilere sahip olduğu bulunmuştur (Kalınkara, Sarı, 2019).

Tartışma

Yaşlı yetişkinler sosyal medyayı bir iletişim, paylaşım ve eğlence aracı olarak algılamakta ve güncel konulardan haberdar olmak, video izlemek ve oyun oynamak için kullanmaktadır. Her ne kadar sosyal medyanın sosyal iletişimi ve etkileşimi artırdığı tespit edilmiş olsa da kullanımının getirdiği olumsuz sonuçların kabul edilmesi önemlidir (Taş, 2017). Sosyal medyanın hayatımızdaki olumlu ve pozitif özelliklerinin yanı sıra, Ostic ve arkadaşlarının (2021), yapmış olduğu çalışmada sosyal medyanın aşırı kullanımı, kişilerarası ilişkilerde bozulma, psikolojik iyi oluşta azalma gibi olumsuz sonuçlarla ilişkilendirilmiştir. Ancak yaşlı bireylerin sosyal medya kullanımlarının psikolojik iyi oluş ile arasında pozitif bir ilişkini olduğunu göstermektedir (Ostic ve ark, 2021).

Spesifik olarak, aşırı sosyal medya kullanımı akıllı telefon bağımlılığı, kişilerarası ilişkilerde bozulma ve psikolojik iyi olma halindeki düşüşle ilişkilendirilmiştir (Büyükçorak ve Dinç, 2020). Bu konuyla ilgili yapılan çalışmada genç bireylerin sosyal medya kullanımı ile anksiyete ve depresyon belirtileri arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirtilmektedir. (Taş, 2017). Özellikle sosyal medya kullanım sıklığının bu olumsuz sonuçlara katkıda bulunan bir faktör olduğu tespit edilmiştir. Çeşitli çalışmalara göre (Seabrook ve diğerleri, 2016; Taş, 2017), anksiyete ve depresyon belirtileri gibi psikolojik belirtiler arasında pozitif bir ilişki tespit edilmiş, ancak başka bir çalışmada yaşlı bireylerde sosyal medya kullanımıyla kuşaklar arası ilişkilerde pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiş, depresif belirtilerin azalması ve psikolojik iyi oluş halinde artış görülmüştür (Wu ve Chiou 2020).

Sosyal medya kullanımı ile psikolojik iyi oluş arasındaki ilişki, araştırma çalışmalarında kesin bir fikir birliğine varılamayan bir konu olmuştur. Huang (2017) bir meta-analiz çalışmasında sosyal medyaya harcanan zaman ile psikolojik iyi oluş arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulmuştur. Sosyal medyada geçirilen süre arttıkça psikolojik iyi oluş düzeyinde azalma görülmektedir. Ancak sosyal medyanın aynı zamanda sosyal bağlantılar oluşturarak yaşlı bireyler üzerinde olumlu duygu ve hisler ile de ilişkili olduğunu belirtmek önemlidir. Aslında sosyal medya, sosyal destek sağlayarak bireylerin psikolojik iyilik halleri üzerinde olumlu etki yaratabilmektedir (Huang, 2017). Bu durum özellikle yaşlı yetişkinler için geçerlidir; çünkü birçok çalışma, bilgi ve iletişim teknolojisi yoluyla sosyal etkileşimin yaşlı bireylerin psikolojik iyi oluşlarını artırmadaki önemini vurgulamıştır. Yapılan çalışmaya göre (Şentürk, 2017), sosyal medya platformlarının kullanımı yaşlı yetişkinler ile aile üyeleri arasındaki iletişimin artmasını da kolaylaştırmaktadır.

Sonuç

Yaşlı nüfusun sosyal medya kullanımıyla birlikte sosyal temasları sürdürebilme, bilgi edinme ve eğlence ihtiyaçlarını karşılayabilme açısından olumlu etkilerinin olduğu görülmektedir. Sosyal medya kullanımının aşırı kullanımı ise beraberinde olumsuz sonuçlar getirmesi olasıdır. Bu sebeple teknolojinin doğru kullanımı oldukça önemlidir.

Dijital sağlık hizmetlerinin artışı, yaşlı yetişkinlerin sağlık üzerine bilgi edinmelerinde kolaylıklar sağlamış, sağlık üzerine daha hızlı bilgi edinmelerini sağlamıştır. Dijital sağlık hizmetlerinin yaygınlaşması, yaşlı yetişkinlerin sağlıkla ilgili bilgi edinme becerilerini etkili bir şekilde arttırmış, sağlık hizmetlerinin hızını güçlendirmiştir.

Yaşlı bireylere verilebilecek teknoloji, sosyal medya, dijital okur yazarlık eğitimleri, yaşlı bireylerin daha etkin bir şekilde teknolojiyi kullanmalarına olanak sağlayabilecek ve daha verimli kullanmalarına olanak tanıyacaktır. Yaşlı bireyler için oluşturulabilecek eğitim programları dijital dünyanın olumsuz sonuçlarını da azaltabilecektir. Başlıca eğitim konuları olarak teknoloji kullanımında zaman yönetimi, dijital sağlık programları, doğru bilgi edinimi önemli başlıklar olacaktır.

Sosyal medya ve dijital sağlık hizmetlerinin yaşlı nüfus üzerindeki etkilerinin daha derinlemesine anlaşılması için daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır. Özellikle sosyal medya kullanımının kalıcı psikolojik ve sosyal sonuçlarını araştıran boyutsal çalışmaların yapılması büyük önem taşımaktadır. Yaşlı bireylerin teknoloji kullanımı üzerindeki etkinliğini artırmak için toplum temelli programların kurulması ve desteklenmesi gerekmektedir. Bu programlar, yaşlı bireylerin sosyal medya platformları ve dijital sağlık hizmetlerine katılımını artırmaya, böylece onların sosyal katılımını ve sağlık yönetimini arttırmaya olanak sağlayacaktır. Bu teknolojilerin bilinçli ve eşitlikçi bir şekilde kullanılmasıyla yaşlı bireylerin yaşam kalitesine yönelik potansiyel faydalar en üst düzeye çıkabilecektir. Bu alanda yapılacak daha fazla araştırma ve ilerleme, yaşlı bireyler için daha sağlıklı ve daha mutlu bir dijital varoluşun geliştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Beyannameler**Etik onayı ve katılım onayı**

Uygulanamaz.

Yayın izni

Uygulanamaz.

Veri ve materyallerin mevcudiyeti

Uygulanamaz.

Çıkar çatışması

Yazar çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Finansman

Uygulanmaz

Yazar katkıları

Konunun belirlenmesi, İngilizce ve Türkçe alanyazın taraması, metnin tamamının yazılması yazar tarafından yapılmıştır. Yazar, makalenin son halini okumuş ve onaylamıştır

Kaynaklar

- Aslan, B. (2007). Web 2.0, teknikleri ve uygulamaları. *XII. "Türkiye'de İnternet" Konferansı Bildirileri*, 8-10.
- Bulut, E. (2012). *Pazarlama iletişimde yeni yaklaşımlar kapsamında sosyal medya uygulamaları ve etkili kampanya örnekleri* (Doctoral dissertation, İstanbul Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü/Sanat ve Tasarım Anabilim Dalı).
- Büyükçorak, M., & Dinç, M. (2020). Sosyal Medyanın Aşırı Kullanımının Psikolojik Etkileri ve Türk Gençlerinin Sosyal Medyayı Kullanım Özellikleri. *Psikoloji Araştırmaları*, 1(1), 30-33.
- C. Huang, Time spent on social network sites and psychological well-being: a meta-analysis, *Cyberpsychol., Behav. Soc. Netw.* 20 (2017) 346–354, <https://doi.org/10.1089/cyber.2016.0758>.
- Durak, M. (2004). Yaşadığı ortamda yaşlıya hizmet modeli. Ankara Büyükşehir Belediyesi Yaşlılara Hizmet Merkezi, Ankara.
- Erdoğan A, Hocaoglu C. Siberkondria: Bir Gözden Geçirme. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*. Aralık 2020;12(4):435-443. doi:10.18863/pgy.654648
- Gedik, Y. (2020). Pazarlamada Yeni Bir çerçeve: Sosyal Medya ve Web 2.0. *Uluslararası Yönetim Dergisi*, 3(1), 252-269. <https://doi.org/10.33712/mana.706162>
- Gündüz, U., Pembecioğlu N. (2013). "Bilgi Kaynağı Olarak Ağlar ve Sosyal Medya", (Ed: Müge Demir), Yeni Medya Üzerine (Yeni İletişim Teknolojileri), Literatürk Yayınları, Konya.
- İlgaz, A., & Gözüm, S. (2016). TAMAMLAYICI SAĞLIK YAKLAŞIMLARININ GÜVENİLİR KULLANIMI İÇİN SAĞLIK OKURYAZARLIĞININ ÖNEMİ. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(2), 67-77.
- Kalınkara, V., & Sarı, İ. (2019). YAŞLILARDA SOSYAL AĞ KULLANIMI VE YALNIZLIK İLİŞKİSİNİN BELİRLENMESİ. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi*, 12(1), 8-19.
- Karakuş, B. . (2015). Sosyal Hizmet Mezunlarının Kadro ve Unvanı "Sosyal Hizmet Uzmanı/Sosyal Çalışmacı". *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 26(2), 169-190.
- Kılıç, T. (2017). e-Sağlık, İyi Uygulama Örneği; Hollanda. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(3), 203-217.
- KIRCA, K., KUTLUTÜRKAN, S., & SÖZERİ ÖZTÜRK, ELİF (2021). Geriatrik popülasyonda mobil uygulamaların kullanımındaki engeller ve çözüm önerileri. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi*.
- Kozak, F., & Çevik Akyl, R. (2021). Yaşlı Bireylerde Sağlık Okuryazarlığı ile Yaşam Kalitesi İlişkisi. *Hemşirelik Bilimi Dergisi*, 4(3), 122-132. <https://doi.org/10.54189/hbd.997788>
- Norman, C. D. & Skinner, H. A. (2006). eHealth literacy: essential skills for consumer health in a networked world. *Journal of Medical Internet Research*, 8(4): e27.
- O'Keeffe GS, Clarke-Pearson K; Council on Communications and Media. The impact of social media on children, adolescents, and families. *Pediatrics*. 2011 Apr;127(4):800-4. doi: 10.1542/peds.2011-0054. Epub 2011 Mar 28. PMID: 21444588.
- Onat, Y. D. D. F., & Alikılıç, D. Ö. A. (2008). Sosyal Ağ Sitelerinin Reklam ve Halkla İlişkiler Ortamları Olarak Değerlendirilmesi. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 3(9). <https://doi.org/10.19168/jyu.62214>
- Ostic D, Qalati SA, Barbosa B, Shah SMM, Galvan Vela E, Herzallah AM and Liu F (2021) Effects of Social Media Use on Psychological Well-Being: A Mediated Model. *Front. Psychol.* 12:678766. doi: 10.3389/fpsyg.2021.678766
- Pecchioni L. L., Wright K. B. ve Nussbaum, J. F. (2005). *Life Span Communication*. LEA:Mahwah, New Jersey.
- Seabrook, E. M., Kern, M. L., & Rickard, N. S. (2016). Social networking sites,
- Signorielli, N. (2004). Aging on television: Messages relating to gender, race, and occupation in prime time. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 48(2), 279-301.
- Şahin, C. (2018). Social Media Addiction Scale - Student Form: The Reliability and Validity Study. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 17 (1), 169-182.
- Şentürk, Ş. D. (2017). 60 Yaş Üstü Bireylerin Sosyal Ağlarda Yer Alma Motivasyonları: Facebook Örneği. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 1(2), 183-195.
- Taş, İ. (2017). Ergenler İçin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Kısa Formunun (SMBÖ-KF) Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 4(1), 27-40.
- Taşçı, F. (2010). Yaşlılara Yönelik Sosyal Politikalar: İsveç, Almanya, İngiltere ve İtalya Örnekleri. *Çalışma Ve Toplum*, 1(24), 175-202.
- Tekedere, H., & Arpacı, F. (2016). Orta Yaş ve Yaşlı Bireylerin İnternet ve Sosyal Medyaya Yönelik Görüşleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 20(2), 377-392.
- Tuten, T. L. (2008). Advertising 2.0: Social Media Marketing in a Web 2.0 World: Social Media Marketing in a Web 2.0 World.
- Yıldırım Becerikli, S. (2013). Kuşaklararası İletişim Açısından Yeni İletişim Teknolojilerinin Kullanımı: İleri Yaş Grubu Üzerine Bir Değerlendirme. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi | Istanbul University Faculty of Communication Journal*(44), 19-31. <https://doi.org/10.17064/iüifhd.85167>